

торическото събитие—азъ считамъ за въпиюща нелѣпностъ; той ще види по нататѣкъ, че съвсемъ не съмъ разположенъ да ся вмѣшвамъ въ биографически подробности и въ онѣзи придворни и градски скандали, слухове и интриги, съ които е тъй богата тъй тревожна епоха. Менъ ма изключително интересува, битовата, всемирно-историческата страна на французския превратъ. Азъ нѣма нито да ся ужасавамъ предъ него, нито да го оправдавамъ, защото твърдо съмъ убѣденъ въ това, че всѣко отдѣлно събитие, колкото и да е ужасно или величествено, е неизбежно и твърдъ просто слѣдствие, на сѣщо такива прости и неизбежни причини. Като разгледамъ французския превратъ като необходимъ — логически резултатъ на всичката средневковна история на французското кралство, азъ не можа да хвана къмъ този превратъ нито грѣховна симпатия, нито добродѣтелно отвръщане. Азъ можа само да разбирамъ причинитъ му, да разглеждамъ развитието му, и да указвамъ на онѣзи свѣръзка, въ която ся намѣрва самата катастрофа съ всичкото историческо минало на французската нация. Моята работа е да обяснявамъ и разказвамъ, а не да обсиивамъ страницитъ само съ възклицателни знакове. Ръководителъ на трудния и хлѣзгавия ми пѣтъ ще е Хенрихъ Зибель, опитенъ и сериозенъ историкъ, който при всичко че е доста сериозенъ, пакъ изрѣдко появява стремление къмъ присѣди и желание да заяви добродѣтелни отвръщания. Но азъ ще ся постарая да бѣда по-сериозенъ отъ самия Зибель,